

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyně JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **T. V.**
zastoupený obecným zmocněncem X. Y.

proti

žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje, IČ 70892822**
sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobce je povinen zaplatit náklady řízení České republice na účet Krajského soudu v Hradci Králové ve výši 1 786 Kč, a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalovaným rozhodnutím uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Vysoké Mýto, odboru dopravních a správních

agend (dále jen správní orgán I. stupně) ze dne 10. 12. 2021, č. j. X, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“).

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou podanou podle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), ve které namítal procesní pochybení správních orgánů spočívající v nemožnosti účastnit se nařízeného ústního jednání v přestupkovém řízení.
3. Žalobce uvedl, že mu bylo dne 24. 9. 2021 doručeno oznámení o zahájení správního řízení současně s předvoláním k ústnímu jednání na den 18. 9. 2021. Protože mu byla tato písemnost doručena až 6 dnů poté, co se mělo jednání uskutečnit, nemohl se ho bez svého zavinění účastnit. Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí žalobce následně zjistil, že jednání proběhlo nikoli dne 18. 9. 2021, ale dne 18. 10. 2021, a to v jeho nepřítomnosti. O tomto jednání však nevěděl. Tím mu bylo znemožněno, aby se před správním orgánem bránil, vyjádřil své stanovisko či navrhoval důkazy. S ohledem na výše uvedené proto navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na závěrech obsažených v odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť je žalobní námitka totožná s námitkou uvedenou v odvolání. Žalobce v průběhu odvolacího řízení nedoložil předvolání, které mu bylo doručeno, tudíž neprokázal, že obdržel písemnost s odlišným datem nařízeného jednání. Žalovaný připomněl, že předvolání bylo doručováno prostřednictvím České pošty, tedy jeho obsah v elektronické podobě nelze ověřit jako při doručování prostřednictvím datové schránky. V doplněném vyjádření k žalobě žalovaný navrhl, aby žalobce v řízení před soudem předložil originál předvolání, které mu bylo doručeno.
5. Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
6. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že dne 20. 7. 2021 vydal správní orgán I. stupně příkaz, č. j. X, kterým uznal žalobce jako provozovatele vozidla vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Dne 2. 8. 2021 podal žalobce proti příkazu včasný odpor. Na č. l. 27 správního spisu je založeno oznámení o zahájení správního řízení ze dne 20. 9. 2021 obsahující předvolání k ústnímu jednání nařízeného na den 18. 10. 2021 v 8:00 hodin (dále jen „předvolání“). Tato písemnost byla dle doručky založené ve správním spise doručena dne 24. 9. 2021 obecnému zmocněnci žalobce (č. l. 30 správního spisu). Dále je ve správním spise založen protokol o ústním jednání ze dne 18. 10. 2021, které proběhlo bez přítomnosti žalobce. Dne 11. 11. 2021 bylo obecnému zmocněnci žalobce doručeno oznámení o ukončení dokazování, ve kterém byl vyrozuměn o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve smyslu ust. § 36 odst. 3 správního řádu. Na tuto písemnost žalobce nereagoval. Dne 10. 12. 2021 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu.
7. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, ve kterém uplatnil totožnou námitku jako v nyní podané žalobě. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobce v průběhu odvolacího řízení nedoložil předvolání s odlišným datem nařízeného jednání,

ani žádným jiným způsobem neprokázal, že správní orgán I. stupně obsah předvolání založeného ve správním spise následně upravil. Veškerá tvrzení zůstala pouze v obecné rovině. Žalovaný proto vycházel ze spisového materiálu předloženého správním orgánem I. stupně, v němž je obsaženo předvolání k jednání na den 18. 10. 2021. Po provedení ústního jednání byl žalobce správním orgánem I. stupně vyrozuměn o ukončení dokazování a měl tak možnost nahlédnout do spisového materiálu a vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí. Této možnosti však nevyužil. Žalovaný má tedy za to, žalobce nebyl nijak zkrácen na svých procesních právech.

8. Na výzvu soudu žalobce předložil předvolání, které mu bylo dle jeho tvrzení doručeno ve správním řízení (nepředložil však poštovní obálku, v níž mu bylo předvolání doručeno, ačkoli k tomu byl vyzván). Při jednání soudu dne 19. 7. 2023 krajský soud touto listinou provedl důkaz. Podle předložené listiny byl žalobce předvolán k ústnímu jednání na den 18. 9. 2021 v 8:00 hodin. Porovnáním listiny předložené žalobcem s listinou založenou ve správním spise tak bylo zjištěno, že se liší v datu nařízeného jednání a dále, že i ostatní text je posunut.
9. Při jednání soudu dne 6. 9. 2023, nařízeného za účelem doplnění dokazování, byl stranám sporu sdělen obsah vyjádření správního orgánu I. stupně ze dne 26. 7. 2023, ve kterém správní orgán popsal průběh odesílání dokumentu (tj. předvolání), jeho uzamčení a vypravení žalobci. Z tohoto vyjádření vyplývá, že správní orgán I. stupně pracuje se dvěma programy – Scarabeus a Spisová služba. Nejprve je dokument vypracován v programu Scarabeus. Po dokončení úprav je nutné dokument převést do formátu PDF, neboť bez převedení do tohoto formátu není možné dokument vytisknout a následně ho vypravit. V momentě převedení dokumentu do formátu PDF dochází k jeho uzamčení, tzn. poté již nelze provádět změny v obsahu dokumentu. V momentě, kdy je dokument převeden do formátu PDF v programu Scarabeus, je automaticky vygenerován do programu Spisové služby, ze kterého je pak vypravován adresátovi.
10. Krajský soud následně provedl důkaz printscreenovými snímky z programů Scarabeus a Spisové služby, ze kterých vyplývá, že okamžik vygenerování dokumentu, který obsahuje předvolání, do programu Spisové služby bezprostředně navazuje na okamžik převedení tohoto dokumentu do formátu PDF v programu Scarabeus.
11. Krajský soud dále provedl výslech svědkyně Z. V., bývalé referentky správního orgánu I. stupně, která vyhotovila dané předvolání k ústnímu jednání. Svědkyně potvrdila, že nemá žádný zvláštní vztah k věci ani k žalobci, popsal průběh zpracování, uzamčení a vypravení dokumentu stejným způsobem, jako je popsán ve vyjádření správního orgánu I. stupně ze dne 26. 7. 2023. Uvedla, že dokument se uzamkne v momentě, kdy je převeden do formátu PDF. Až ve chvíli, kdy je dokument převeden do tohoto formátu, ho lze vytisknout a následně vypravit. Nelze tedy vypravit neuzamčený dokument, a to jak v případě odeslání dokumentu datovou schránkou, tak prostřednictvím České pošty.
12. Krajský soud k tomuto uvádí, že správní orgán I. stupně, ale i žalovaný, vycházel z podkladů obsažených ve správním spise, jehož obsah byl uveden výše. Doručenka vztahující se k oznámení o zahájení správního řízení a předvolání k ústnímu jednání byla řádně vyplněna a osvědčovala, že tato písemnost byla dne 24. 9. 2021 doručena do vlastních rukou obecného zmocněnce žalobce. O pravdivosti údajů v předvolání k ústnímu jednání nebylo v průběhu prvostupňového řízení důvodu pochybovat. Pochybnosti vyvstaly až v

souvislosti s odvoláním žalobce, ve kterém tento tvrdil, že byl předvolán k ústnímu jednání na den 18. 9. 2021.

13. V průběhu odvolacího řízení žalobce nedoložil předvolání s odlišným datem jednání. Ačkoli v přestupkovém řízení leží důkazní břemeno primárně na správním orgánu, je-li tvrzením obviněného z přestupku některý z důkazů zpochybněn, přesouvá se důkazní břemeno na jeho stranu a je pouze na něm, aby svá tvrzení prokázal [srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2013, č. j. 3 As 9/2013 – 35 (rozsudky správních soudů jsou dostupné na www.nssoud.cz)]. Nejvyšší správní soud v této souvislosti navíc doplnil, že opačný přístup by v podstatě znamenal, že jakékoli tvrzení obviněného musí dokazovat správní orgán, což by vedlo ke zcela absurdním situacím. V nyní projednávané věci to byl žalobce, kdo popřel správnost obsahu předvolání založeného ve správním spise. Tedy právě žalobce měl své tvrzení prokázat.
14. Krajský soud konstatuje, že tvrzení žalobce nemá oporu ve správním spise a v provedeném dokazování. Z provedeného dokazování naopak jednoznačně vyplývá, že správní orgán I. stupně dne 20. 9. 2021 v programu Scarabeus vyhotovil oznámení o zahájení správního řízení včetně předvolání k ústnímu jednání na den 18. 10. 2021 v 8:00 hodin. V tomto dokumentu byly ukončeny úpravy dne 20. 9. 2021 v 10:24 hodin a do výsledného PDF formátu byl dokument převeden v 10:26 hodin. Do programu Spisové služby pak byl dokument vygenerován v 10:27 hodin. Okamžik přepsání dokumentu do programu Spisové služby (ze kterého následně dochází k vypravení dokumentu) tedy bezprostředně navazuje na okamžik převedení dokumentu do formátu PDF v programu Scarabeus. Zároveň v daném případě nejsou žádné rozumné pochybnosti o tom, že správní orgán I. stupně obsah tohoto dokumentu následně již neupravil, neboť převedením dokumentu do formátu PDF dochází k jeho uzamčení, tedy v dokumentu v době vygenerování do programu Spisové služby již nebylo možné provádět žádné změny či úpravy. Krajský soud proto rovněž považuje za prokázané, že žalobci byl dokument vytvořený správním orgánem I. stupně s výše předestřeným obsahem odeslán a doručen. Ačkoli žalobce navrhl výslech referentky správního orgánu I. stupně, která vyhotovila dané předvolání, a soud jeho důkaznímu návrhu vyhověl, ani touto svědeckou výpovědí se nepodařilo zpochybnit skutkový stav věci, který vyplývá z obsahu správního spisu. Krajský soud přitom připomíná, že není povinen prokazovat, jakým způsobem vznikla žalobcem předložená listina (viz bod 13 odůvodnění tohoto rozsudku).
15. Žalovaný zároveň v průběhu řízení před soudem objasnil, proč se předvolání předložené žalovaným při jednání soudu dne 6. 9. 2023 liší od předvolání založeného ve správním spise. Žalovaný uvedl, že odlišnost je otázkou formátování, avšak nejedná se o změnu v obsahu listin. Pokud by daná listina následně měněna, byla by tato změna zaznamenána v uvedených programech, tak tomu ovšem není.
16. Krajský soud doplňuje, že pro nadbytečnost nevyhověl návrhu žalobce na provedení důkazu znaleckým posudkem, neboť byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
17. Ačkoli žalobce uvedl, že mu bylo znemožněno, aby se před správním orgánem bránil, vyjádřil své stanovisko či navrhoval důkazy, k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu se žalobce žádným způsobem nevyjádřil. Na tomto místě krajský soud připomíná, že dne 11. 11. 2021 bylo obecnému zmocněnci žalobce doručeno

oznámení o ukončení dokazování, ve kterém byl o tomto právu výslovně poučen, avšak na tuto písemnost žalobce nereagoval. Přitom právě v této fázi řízení žalobci, zastoupenému zmocněncem s právníkým vzděláním, nic nebránilo v tom, aby toto stanovisko či návrhy vztahující se k věci samé uplatnil. Uplatnit je rovněž mohl i v odvolání. Ustanovení § 97 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uvádí, že obviněný může v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení uvádět nové skutečnosti nebo důkazy. Nejvyšší správní soud (srov. jeho rozsudek ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-115, č. 1856/2009 Sb. NSS) se vyjádřil k zásadě koncentrace řízení ve vztahu k přestupkovému řízení a dovodil, že: „[o]bviněný z přestupku může uplatňovat nové skutečnosti a navrhopvat nové důkazy... i v odvolání; omezení stanovené v § 82 odst. 4 na řízení o přestupku nedopadá“. Obdobnou strategii žalobce zvolil nejenom v odvolacím řízení, ale i v řízení před soudem, neboť dosud stanoviska a návrhy vztahující se k věci samé neuvedl.

18. Bez významu není totiž ani to, že žalobce neuvedl, co konkrétně by se změnilo, pokud by se na dané jednání dostavil, tedy jaká konkrétní stanoviska či důkazní návrhy vztahující se k věci samé by uplatnil. Nepředestřel žádná skutková tvrzení, která by měla prokázat, že jeho neúčast na jednání měla zásadní dopad také do jeho hmotněprávního postavení. Ostatně žalobce zjištěný skutkový stav konkrétním způsobem nespороval ani v průběhu správního řízení, ani v podané žalobě.
19. Nadto, i kdyby žalobce obdržel písemnost s uvedením data ústního jednání dne 18. 9. 2021, čemuž soud s ohledem na obsah správního spisu a na výsledky doplněného dokazování neuvěřil, nelze přehlédnout, že posuzovaná písemnost byla vydána dne 20. 9. 2021. Tedy nařízené jednání se podle písemnosti předložené žalobcem mělo konat nejenom před jejím doručením, ale dokonce i před jejím vyhotovením. Žalobce tak už v tuto chvíli měl zpozornět a měl mít důvodné pochybnosti o datu nařízení ústního jednání a o možnosti jeho uskutečnění.
20. Rovněž za situace, kdy žalobce obdržel oznámení s výzvou k vyjádření se ke shromážděným podkladům a kdy byl vyrozuměn o ukončení dokazování, mu nic nebránilo v tom, aby se k věci samé i k procesnímu postupu správního orgánu vyjádřil, mělo-li být skutečně chybně uvedeno datum v předvolání. Žalobce však, přestože byl zastoupen zmocněncem s právníkým vzděláním, zůstal zcela pasivní. K dotazu soudu v tomto směru toliko uvedl, že nebyl povinen obracet se na správní orgán.
21. Jakkoli trvá soud na tom, že žalobce věrohodným způsobem nezpochybnil obsah správního spisu včetně data uvedeného v odeslané písemnosti, krajský soud nad rámec již uvedeného doplňuje, že přestože se jednalo o řízení zahájené z moci úřední, žalobce se v souladu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* měl o průběhu řízení sám aktivně informovat (srov. rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 29. 3. 2023, č. j. 8 A 115/2021-49, v dané věci se jednalo rovněž o přestupkové řízení, ve kterém správní orgán žalobci doručoval písemnosti, a to včetně vyrozumění o nařízení ústního jednání, na adresu, kterou žalobce označil jako adresu doručovací, avšak o doručování na ní výslovně nepožádal; i přesto, že žalobce nebyl s těmito písemnostmi seznámen, dospěl soud k názoru, že vzhledem k tomu, že žalobce věděl o vedení řízení, neboť se správním orgánem na počátku řízení komunikoval, měl v souladu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* předpokládat, že správní orgán bude v řízení pokračovat a o průběhu řízení se sám aktivně informovat.).

22. Rovněž Nejvyšší správní soud, taktéž pro účely přestupkových řízení (srov. rozsudek ze dne 23. 6. 2016, č. j. 10 As 61/2016-44 či ze dne 7. 9. 2023, č. j. 9 As 3/2022-40) konstatoval, že: „[j]e na stěžovateli, aby si podle klasické právní zásady *vigilantibus iura scripta sunt* (práva náleží bdělým) strážil svá práva a uplatňoval je v době, kdy lze ještě žádaného výsledku dosáhnout“.
23. Povinnost strážit si svá práva a aktivně se informovat o průběhu řízení byla judikaturou dovozena (srov. rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2020, č. j. 54 A 8/2018-54) i v případě, kdy žalobkyně byla předvolávána k výslechu, ke kterému se nedostavila a následně již se správním orgánem nekomunikovala. Soud v popisované věci konstatoval, že doručením vyrozumění o ukončení dokazování a o možnosti vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí „byla žalobkyně přinejmenším „varována“, že se v řízení ... „něco děje“ a při troše osobní zodpovědnosti měla alespoň pít po tom, jestli byl její výslech opravdu zrušen a zda se neměla dostavit v náhradním termínu.“
24. Tedy i v případě, že by zde byly důvodné pochybnosti o tom, že datum uvedené v předvolání k ústnímu jednání, které bylo doručeno žalobci, se shoduje s datem ústního jednání v předvolání, které je založeno ve správním spise, byť soud opět zdůrazňuje, že k takovému skutkovému závěru nedospěl, bylo by na žalobci, aby se zajímal o průběh řízení, neboť je na něm možno požadovat, aby si strážil svá práva (*vigilantibus iura scripta sunt* - práva náleží bdělým). Tedy ani v takovém případě by žaloba nemohla být považována za důvodnou.
25. Ze všech shora uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl (výrok I).
26. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle zásady úspěchu ve věci zakotvené v ust. § 60 odst. 1, 4, 7 s. ř. s. Žalobce nebyl v soudním řízení úspěšný a žalovanému jako správnímu orgánu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rozsah jeho běžné úřední činnosti [viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS. Běžnou úřední činnost by přesahovaly zejména náklady správního orgánu vynaložené na obranu proti žalobám zjevně šikanózním, viz např. rozsudky NSS ze dne 8. 3. 2012, č. j. 2 As 45/2012-11, ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66, č. 2601/2012 Sb. NSS (výrok II)].
27. Výrok III se opírá o ustanovení § 60 odst. 4 s. ř. s., kdy žalobce, který nebyl v řízení úspěšný, má povinnost nahradit náklady řízení, které byly vynaloženy ze státních prostředků. V daném případě se jedná o úhradu svědeckného v celkové výši 1 786 Kč (které bylo svědkyni přiznáno usnesením zdejšího soudu ze dne 13. 9. 2023, č. j. 61 A 2/2023-89), a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Krajského soudu v Hradci Králové.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice dne 13. září 2023

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně